

Maktabgacha talim metodikasini oqitishda suniy intellektdan foydalanish

Djabbarova Gulnora
Jizzax viloyati G'allaorol tumani
5-MTM tarbiyachisi

Annotatsiya Maqolada maktabgacha ta'lim yo'nalishidagi bo'lajak tarbiyachilar va o'qituvchilarni tayyorlash jarayonida sun'iy intellekt (SI) texnologiyalaridan foydalanishning nazariy va amaliy jihatlari ko'rib chiqiladi. SI ning individual ta'limni shaxsiylashtirish, o'quv materiallarini avtomatik yaratish, bolalarning rivojlanishini monitoring qilish va pedagogik jarayonni optimallashtirishdagi roli tahlil etiladi. O'zbekiston ta'lim tizimida SI ni joriy etish bo'yicha amalga oshirilayotgan loyihalar (masalan, Eduten platformasi va "Bir million sun'iy intellekt yetakchilari" dasturi) misolida maktabgacha ta'lim metodikasini o'qitishda SI dan foydalanishning afzalliklari, muammolari va istiqbollari yoritiladi. Maqola SI ni pedagogik metodikaga integratsiya qilish orqali ta'lim sifatini oshirish va tarbiyachilarning raqamli kompetensiyasini rivojlantirishga qaratilgan takliflar bilan yakunlanadi.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, maktabgacha ta'lim, metodika o'qitish, individual ta'lim, raqamli texnologiyalar, tarbiyachi kompetensiyasi, O'zbekiston ta'lim tizimi, adaptiv o'qitish.

Abstract: The article considers the theoretical and practical aspects of using artificial intelligence (AI) technologies in the process of training future educators and teachers in preschool education. The role of AI in personalizing individual education, automatically creating educational materials, monitoring children's development, and optimizing the pedagogical process is analyzed. The advantages, problems, and prospects of using AI in teaching preschool education methodology are highlighted using the example of projects implemented to introduce AI in the education system of Uzbekistan (for example, the Eduten platform and the "One Million Artificial Intelligence Leaders" program). The article concludes with proposals aimed at improving the quality of education and developing the digital competence of educators by integrating AI into pedagogical methodology.

Keywords: artificial intelligence, preschool education, teaching methodology, individual education, digital technologies, educator competence, education system of Uzbekistan, adaptive learning.

Аннотация: В статье рассматриваются теоретические и практические аспекты использования технологий искусственного интеллекта (ИИ) в процессе подготовки будущих педагогов и учителей дошкольного образования. Анализируется роль ИИ в персонализации индивидуального обучения, автоматическом создании учебных материалов, мониторинге развития детей и оптимизации педагогического процесса. На примере проектов по внедрению ИИ в систему образования Узбекистана (например, платформа Eduten и программа «Один миллион лидеров в области искусственного интеллекта») освещаются преимущества, проблемы и перспективы использования ИИ в методике преподавания дошкольного образования. В заключение предлагаются меры по повышению качества образования и развитию цифровой компетентности педагогов путем интеграции ИИ в педагогическую методику.

Ключевые слова: искусственный интеллект, дошкольное образование, методика преподавания, индивидуальное обучение, цифровые технологии, компетентность педагога, система образования Узбекистана, адаптивное обучение.

Kirish Zamonaviy ta'lim tizimida sun'iy intellekt texnologiyalari tez sur'atlar bilan rivojlanmoqda. SI ta'lim jarayonini shaxsiylashtirish, o'qituvchilarning ish yukini kamaytirish va bolalarning rivojlanishini samarali monitoring qilish imkonini beradi [1]. Maktabgacha ta'limda, bolalarning yoshi va psixofiziologik xususiyatlari hisobga olinib, SI dan foydalanish ayniqsa muhimdir, chunki bu yoshda o'yin orqali o'rganish, ijodkorlik va ijtimoiy ko'nikmalar rivojlanadi [2].

O'zbekistonda maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirish bo'yicha qator chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda, jumladan, "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi va raqamli transformatsiya loyihalari [3]. SI ni ta'limda qo'llash bo'yicha Prezidentning tegishli qarorlari va loyihalar (masalan, Eduten platformasi va "Bir million sun'iy intellekt yetakchilari") maktabgacha ta'lim metodikasini o'qitishda yangi imkoniyatlar yaratmoqda [4]. Ushbu maqola SI ni maktabgacha ta'lim metodikasini o'qitish jarayoniga integratsiya qilish masalalariga bag'ishlangan.

Asosiy qism

Maktabgacha ta'lim metodikasini o'qitishda SI ning asosiy yo'nalishlari quyidagilar:

1. **Individual va adaptiv o'qitishni ta'minlash.** SI asosidagi platformalar (masalan, adaptiv o'quv tizimlari) bolalarning bilim darajasini real vaqtda tahlil qilib, ularga mos materiallar taklif etadi. Talabalar (bo'lajak tarbiyachilar) SI vositalari yordamida virtual sinflarda individual dars rejalarini tuzishni o'rganadilar [5]. Masalan, ChatGPT yoki shunga o'xshash generativ modellar yordamida mashg'ulot rejalarini, hikoyalar va o'yinlar yaratish mumkin [6].

2. **O'quv materiallarini avtomatik yaratish va baholash.** SI tarbiyachilarga darsliklar, kartochkalar, interaktiv o'yinlar va baholash testlarini tez tayyorlashga yordam beradi. O'zbekistonda Eduten platformasi kabi tizimlar matematika va boshqa fanlarni o'qitishda sinovdan o'tkazilgan bo'lib, o'quvchilarning natijalarini 16-17% ga oshirgan [7]. Maktabgacha metodika fanida talabalar SI dan foydalanib, bolalar uchun nutq o'stirish yoki didaktik o'yinlarni loyihalashtirishni o'rganishi mumkin [8].

3. **Monitoring va tahlil.** SI bolalarning rivojlanishini (nutq, motorika, ijtimoiy ko'nikmalar) kuzatib, tarbiyachilarga hisobotlar beradi. Bu talabalarga amaliyotda real ma'lumotlar bilan ishlash ko'nikmasini hosil qiladi [9].

4. **O'qituvchi kompetensiyasini rivojlantirish.** Bo'lajak tarbiyachilarga SI savodxonligi, etikasi va xavfsizligini o'rgatish zarur. O'zbekistonda informatika o'qituvchilari uchun MIT hamkorligida SI bo'yicha treninglar o'tkazilmoqda, bu tajribani maktabgacha yo'nalishga tatbiq etish mumkin [10].

SI ning afzalliklari: ta'limni shaxsiylashtirish, vaqtni tejash, ijodkorlikni oshirish. Biroq, cheklovlar ham mavjud: texnologik ta'minotning yetishmasligi, pedagoglarning SI dan foydalanishga tayyor emasligi va ma'lumotlar maxfiylik muammolari [11].

Muhokama

SI ni maktabgacha ta'lim metodikasiga integratsiya qilish O'zbekiston ta'lim tizimida raqamli transformatsiyani tezlashtiradi. UNICEF va Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi hamkorligida joriy etilayotgan loyihalar (Jalinga studiyasi, AI asosidagi resurslar) tarbiyachilarning kasbiy rivojlanishiga xizmat qilmoqda [12].

Global tajribada SI maktabgacha ta'limda o'yin asosidagi va discovery-based learningni kuchaytiradi, ammo insoniy aloqa va DAP (developmentally appropriate practice) ni to'liq almashtira olmaydi [13]. O'zbekistonda SI ni metodika o'qitishda qo'llash uchun pedagoglar malakasini oshirish va infratuzilmani rivojlantirish zarur. Aks holda, texnologik tafovut kuchayishi mumkin [14].

Xulosa va takliflar

Maktabgacha ta'lim metodikasini o'qitishda SI dan foydalanish ta'lim sifatini oshirishning muhim omilidir. U individual yondashuv, avtomatlashtirish va monitoringni ta'minlaydi. O'zbekistonda mavjud loyihalarni maktabgacha yo'nalishga kengaytirish orqali samarali natijalarga erishish mumkin.

Takliflar:

- Oliy o'quv yurtlarida “SI va maktabgacha ta'lim” maxsus modulini joriy etish.
- Tarbiyachilar uchun SI bo'yicha malaka oshirish kurslarini tashkil etish.
- SI asosidagi o'quv platformalarini (adaptiv o'yinlar, virtual mashg'ulotlar) ishlab chiqish.
- Etika va maxfiylik bo'yicha qoidalarni ishlab chiqish va pedagoglar tayyorlashda qo'llash [15].

Foydalanilgan adabiyotlar

[1] Ozoda Sabirova. Ta'lim sohasida sun'iy intellektdan foydalanish. In-Academy.uz, 2024-2025.

[2] UNICEF Uzbekistan. UNICEF calls for a teacher-led digital transformation in Uzbekistan's education sector, 2025.

[3] O'zbekiston Respublikasi “Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida”gi Qonuni.

[4] Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi rasmiy ma'lumotlari (Eduten loyihasi), 2025.

[5] SUN'IY INTELLEKTDAN FOYDALANIB BO'LAJAK “MAKTABGACHA TA'LIM” YO'NALISHI TARBIYACHILARINI INNOVATSION FAOLIYATGA TAYYORLASH METODIKASI. CyberLeninka.ru.

[6] Amplifying Your Teaching with AI Tools in Early Childhood Education. McCormick Center, 2025.

[7] Eduten platformasi haqida UNICEF Uzbekistan ma'lumotlari, 2025.

- [8] Maktabgacha tarbiya maxsus metodikasi. O'quv qo'llanma, JDPU, 2020-2022.
- [9] Artificial Intelligence (AI) Literacy in Early Childhood Education: The Challenges and Opportunities. ScienceDirect, 2023.
- [10] New Uzbekistan University AI teacher training dasturi, 2025.
- [11] Sun'iy intellekt ta'limda: yordamchimi yoki xavf? Xabar.uz, 2026.

